

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace přímých daní v České republice a Slovenské republice
Comparison of Direct Taxes in the Czech Republic and the Slovak Republic

Student:	Marie Juřicová
Vedoucí bakalářské práce:	doc. Ing. Alžbeta Bieliková, PhD.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Marie Juřicová**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**

Téma: **Komparace přímých daní v České republice a Slovenské republice
Comparison of Direct Taxes in the Czech Republic and the Slovak Republic**

Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika daňové soustavy České republiky
3. Charakteristika daňové soustavy Slovenské republiky
4. Komparace přímých daní v České republice a ve Slovenské republice
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Mzdy 2019*. 16. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 564 s. ISBN 978-80-7958-293-3.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Alžbeta Bielíková, PhD.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 26. května 2020

Marie Jiricová
jméno a příjmení studenta

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Charakteristika daňové soustavy České republiky	6
2.1	Definice daně	6
2.2	Klasifikace daně	7
2.3	Funkce daní	7
2.4	Základní pojmy z daňové problematiky	8
2.5	Přímé daně	9
2.6	Daň z příjmů fyzických osob	9
2.7	Daň z příjmů právnických osob	15
2.8	Daň z nemovitých věcí	19
2.8.1	Daň z pozemků.....	19
2.8.2	Daň ze staveb a jednotek	20
2.9	Daň silniční	21
3	Charakteristika daňové soustavy Slovenské republiky	23
3.1	Přímé daně	23
3.2	Daň z příjmů fyzických osob	24
3.3	Daň z příjmů právnických osob	28
3.4	Daň z nemovitostí	31
3.4.1	Daň z pozemku.....	32
3.4.2	Daň ze staveb.....	32
3.5	Daň z motorových vozidel	33
4	Komparace přímých daní v České republice a ve Slovenské republice	35
4.1	Komparace daně z příjmů fyzických osob	35
4.1.1	Modelový příklad na zdaňování příjmů fyzických osob.....	37
4.2	Komparace daně z příjmů právnických osob	40
4.2.1	Modelový příklad na zdaňování příjmů právnických osob	41
4.3	Komparace silniční daně	44
4.3.1	Modelový příklad na výpočet silniční daně	45
5	Závěr.....	49
	Seznam použité literatury	51
	Seznam zkratk	53
	Seznam tabulek a obrázků.....	54

1 Úvod

Daně jsou nezbytnou součástí daňového systému a jedním z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu nejen v České republice, ale i ve většině zemích světa. Z hlediska zákonů má příslušník daného státu základní povinnost platit daně, proto se každý občan v běžném životě mnohokrát setkává s daněmi v různých formách. Forma odvádění daně je přímá pomocí daní z příjmu a majetkových daní nebo nepřímá, obsažená v cenách zboží jako DPH nebo spotřební daně, a to daň z cigaret, vína, piva atd. Komparace slouží ke zhodnocení daňového zatížení v jednotlivých zemích. Struktury daňových systémů v České a Slovenské republice si jsou z mnoha pohledů podobné, jedním z důvodů je členství obou států v Evropské unii a také společná historie, neboť tvořily jeden stát až do roku 1993 a daňové soustavy byly shodné.

Tématem této bakalářské práce je komparace přímých daní v České republice a Slovenské republice, od kterého se odvíjí cíl této práce. Cílem bakalářské práce je charakteristika a analýza daňového systému České republiky a daňového systému Slovenské republiky se zaměřením na přímé daně a následná komparace vybraných daní v obou zemích s aplikací na modelových příkladech.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol, včetně první kapitoly úvodu a poslední kapitoly závěru práce. Druhá a třetí kapitola tvoří teoretickou část. Čtvrtá kapitola této práce tvoří praktickou část.

Ve druhé kapitole bakalářské práce jsou nejdříve vymezeny základní pojmy z daňové problematiky, které jsou nezbytné pro jejich porozumění. Další část druhé kapitoly je zaměřena na přímé daně v České republice, které jsou rozděleny na daně z příjmů a daně z majetku, následně jsou jednotlivé daně teoreticky vysvětleny prostřednictvím konstrukčních prvků daně, kterými jsou poplatník daně, předmět daně, základ daně, sazba daně a zdaňovací období. U vybraných přímých daní je zachycen postup výpočtu výsledné daně.

Ve třetí kapitole je popsán daňový systém Slovenské republiky se zaměřením na přímé daně, které se člení na daně z příjmů a daně z majetku – místní daně. Jednotlivé daně jsou teoreticky vymezeny pomocí konstrukčních prvků. U vybraných přímých daní je znázorněna struktura výpočtu výsledné daně.

Čtvrtá kapitola je praktická část, která je zaměřena na komparaci přímých daní v České republice a ve Slovenské republice. Srovnání je provedeno na daních z příjmů,

tedy na zdaňování příjmů fyzických osob a právnických osob a také silniční daně. Teorie je následně demonstrována na modelových příkladech.

V bakalářské práci je použita metoda popisu a analýzy zejména v teoretické části, kde je zpracována charakteristika daňových systémů vybraných zemí. V praktické části je využita metoda komparace, pomocí které jsou srovnávány a hodnoceny vybrané daně v obou zemích nejprve slovně a poté na modelových příkladech.

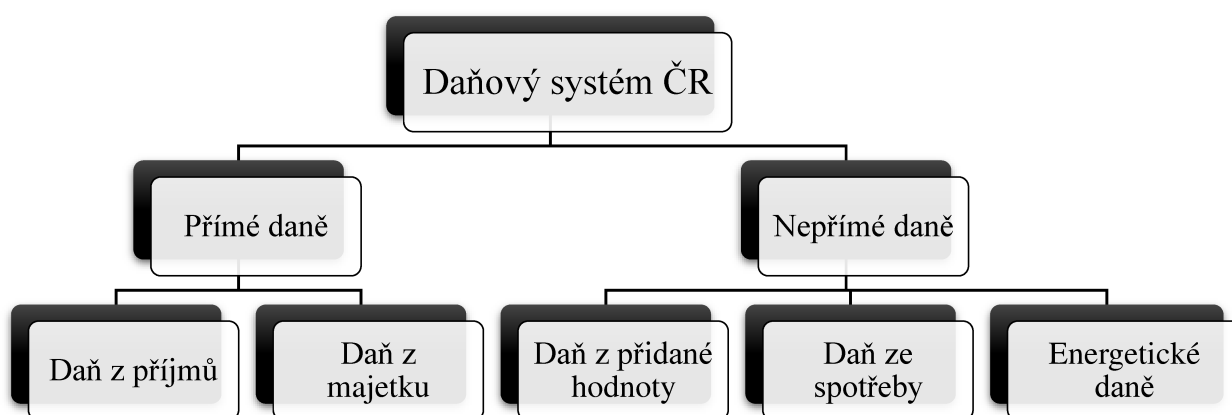
Práce je zpracována dle právních předpisů platných v České republice a ve Slovenské republice v roce 2020. Výpočty jsou přepočteny kurzem České národní banky k 12. březnu 2020. K tomuto dni byl kurz 26,2 Kč / 1 €.

2 Charakteristika daňové soustavy České republiky

Daňovou soustavu České republiky tvoří daně přímé a nepřímé. Přímé daně, které jsou podrobněji rozděleny v podkapitole 2.5, se dělí na daň z příjmů a daň z majetku. Názorně je struktura daňového systému zobrazena na obr. 2.1.

Obrázek 2.1 Daňový systém ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová, Daňový systém ČR 2018

2.1 Definice daně

Definice pojmu daň nalezneme v odborné literatuře značné množství. Daně společně s poplatky, půjčkami a dary jsou příjmy veřejných rozpočtů. Dle Kubátová (2018, str. 15 - 16) se daň definuje „jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“

Povinná neboli nedobrovolná, tuto povinnost mají všichni.

Nenávratností se rozumí, že zaplacením daně nevzniká žádný nárok na vrácení částky zpět.

Neúčelovost daně znamená, že je součástí celkových příjmů státního rozpočtu, z kterého se budou financovat různé veřejné potřeby.

Neekvivalentností se rozumí, že při zaplacení nevzniká nárok na protihodnotu v částce odpovídající jeho platbě. (Kubátová, 2018)

2.2 Klasifikace daně

Daně můžeme klasifikovat z různých hledisek. Nejzákladnějším rozdělením daní je **dle dopadu na důchod poplatníka**, tj. na daně přímé a nepřímé.

Přímé daně odvede poplatník ze svého příjmu nebo majetku. Jsou adresné, přihlíží se k důchodové, či majetkové situaci subjektu, z této výše je daň vypočítaná. Jsou viditelné, subjekt si je často může sám vypočítat a odvést. Dále se přímé daně dělí na důchodové (daň z příjmů FO nebo PO) a majetkové. U daní přímých je plátce a poplatník většinou jedna tatáž osoba, zatímco u daní nepřímých jsou to většinou dvě různé osoby.

Nepřímé daně jsou obsaženy v cenách zboží a služeb. Důležitým okamžikem zdanění je nákup. Nezohledňuje se důchodová ani majetková situace subjektu, jsou vypočítány ve stejné výši pro osoby bohatší i chudší. Do daní nepřímých je řazena daň z přidané hodnoty (DPH), dále zde patří spotřební a energetické daně. Setkáváme se s rozdělením osob na plátce daně a poplatníka daně:

- **plátce daně** je osoba, která vyměří výši daně, vybere ji a následně odvede příslušnému úřadu,
- **poplatníkem daně** se rozumí daňový subjekt, který na sebe váže daňové břemeno. (Široký, 2008)

Klasifikace daní **dle subjektu daně**, kde základem je určit ekonomický subjekt, který daň musí zaplatit. Subjektem může být fyzická osoba, právnická osoba, domácnost nebo manželé. (Široký, 2008)

Dle objektu dělíme daně na předměty, na které se daň váže a příčina jejího odvodu. Hlavní daně jsou ze spotřeby, z příjmů a z majetku. (Kubátová, 2018)

2.3 Funkce daní

Daně plní mnoho funkcí. Mezi ty nejdůležitější patří:

- **fiskální funkce,**
- **alokační funkce,**

- **redistribuční funkce,**
- **stabilizační funkce a**
- **stimulační funkce.**

Fiskální funkce daně je primární, která má za úkol získat finanční prostředky do státního rozpočtu, které stát využívá k financování státních výdajů.

Alokační funkce daně rozděluje prostředky do oblasti, kde jsou zapotřebí.

Redistribuční funkce daní spočívá v rozdělení důchodů ve společnosti. Jejím cílem je snížit sociální rozdíly mezi obyvatelstvem, bohatší část obyvatelstva platí na daních více, čímž stát může zvyšovat příjmy chudé části obyvatelstva.

Stabilizační funkce se snaží zmírnit výkyvy v ekonomickém cyklu pomocí různých opatření. V příznivém vývoji ekonomiky prostřednictvím daní odčerpávají vyšší část finančních prostředků do rozpočtu, tím pomáhá předcházet přehřátí ekonomiky a tvoří se rezerva pro horší časy. Cílem je zajistit dostatečnou zaměstnanost, ekonomický růst a cenovou stabilitu.

Stimulační funkce se snaží využít negativního postoje subjektu k daním, subjekty chtějí omezit svou daňovou povinnost. Stát nabízí různé formy daňových úspor nebo naopak je vystavuje vyššímu daňovému zatížení. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.4 Základní pojmy z daňové problematiky

- **Daň** – povinná, zákonem daná platba do veřejného rozpočtu.
- **Základ daně** – předmět daně, který se uvádí v měrných jednotkách a upravuje se podle zákonných pravidel.
- **Předmět daně** – oblast zdanění, ze které se daň vybírá.
- **Sazba daně** – určitá část (procento) ze základu daně, která určí daň před slevami.
- **Plátce daně** – fyzická nebo právnická osoba, která má povinnost vybranou daň od poplatníků odvést příslušnému správci daně.
- **Poplatník daně** – fyzická nebo právnická osoba, jejíž majetek, činnost nebo příjmy podléhají dani.

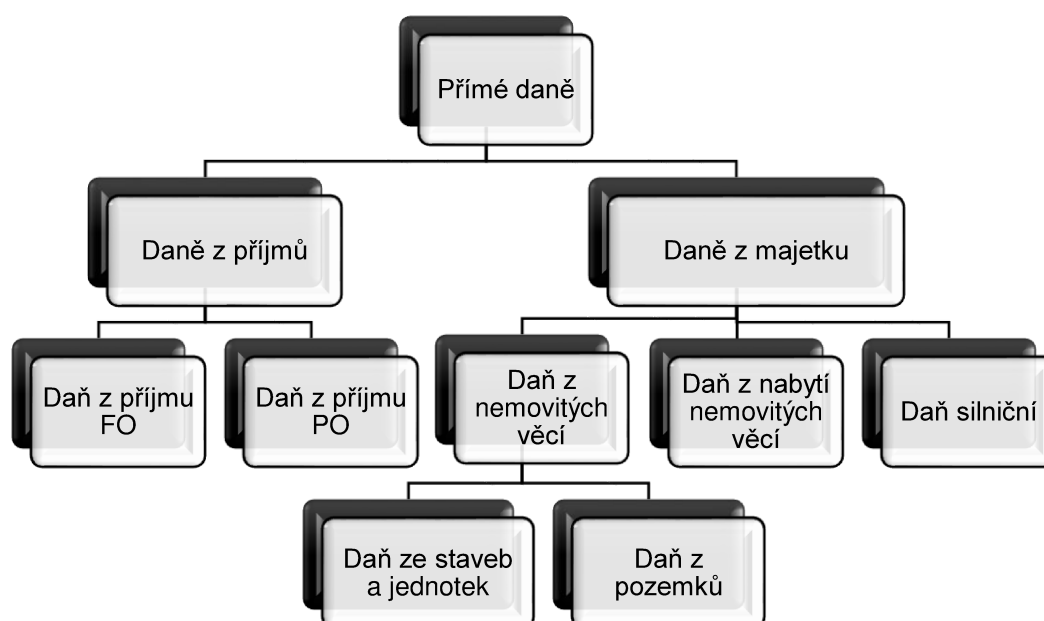
- **Zdaňovací období** – časový interval, z kterého je daňová povinnost vyměřena, dvanáct po sobě jdoucích měsíců, zpravidla je to kalendářní rok.

2.5 Přímé daně

Přímé daně tvoří jednu z nejdůležitějších částí veřejného rozpočtu. Tyto daně jsou adresné, to znamená, že daňová povinnost je poplatníkovi vyměřena na základě jeho příjmu nebo majetku, a nemůže ji převést na jiný ekonomický subjekt. (Široký, 2015)

V následujícím schéma jsou rozděleny přímé daně (Obr. 2.1).

Obrázek 2.2 Rozdělení přímých daní v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Široký, Základy daňové teorie s praktickými příklady

2.6 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (dále DPFO) neboli také osobní důchodovou daň nalezneme v zákoně o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu v platném znění.

Na tuto daň je kladen největší důraz, jelikož je nepostradatelnou součástí novodobého daňového systému. Bere v úvahu sociální pozici poplatníků, kdy umožňuje přerozdělení důchodů mezi členy společnosti, a to od osob s vyššími příjmy k osobám s nižšími příjmy. (Vančurová, Láchová, 2018)

Poplatníky dle § 2 ZDP jsou všechny fyzické osoby, které se dělí do dvou skupin, na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňovými rezidenty se rozumí osoby, které bydlí na území ČR nebo zde obvykle přebývají nejméně 183 dnů v kalendářním roce (nepřetržitě nebo v různých obdobích). Tyto osoby mají daňovou povinnost odvádět daň z celosvětových příjmů. Ostatní poplatníci, kteří nesplňují podmínky daňového rezidenta nebo se zdržují v ČR pouze za účelem studia léčby nebo studia, se řadí do daňových nerezidentů a jejich daňovou povinností jsou příjmy, které mají původ na území ČR. (§ 2 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Předmětem daně jsou všechny zdanitelné příjmy, které jsou rozděleny do pěti dílčích částí podle § 3 odst. 1 ZDP:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),
- příjmy z nájmu (§ 9 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP).

Příjmy se rozumí jak peněžní, tak i nepeněžní. V příslušných paragrafech je přesně vymezeno, které příjmy se zahrnují do jednotlivých dílčích příjmů, a také naopak, které příjmy se za příjem nepovažují a nejsou předmětem daně. Podle toho je nutné příjmy začlenit, aby se správně určila daňová výše, a následně vypočítala daňová povinnost. (§ 3 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

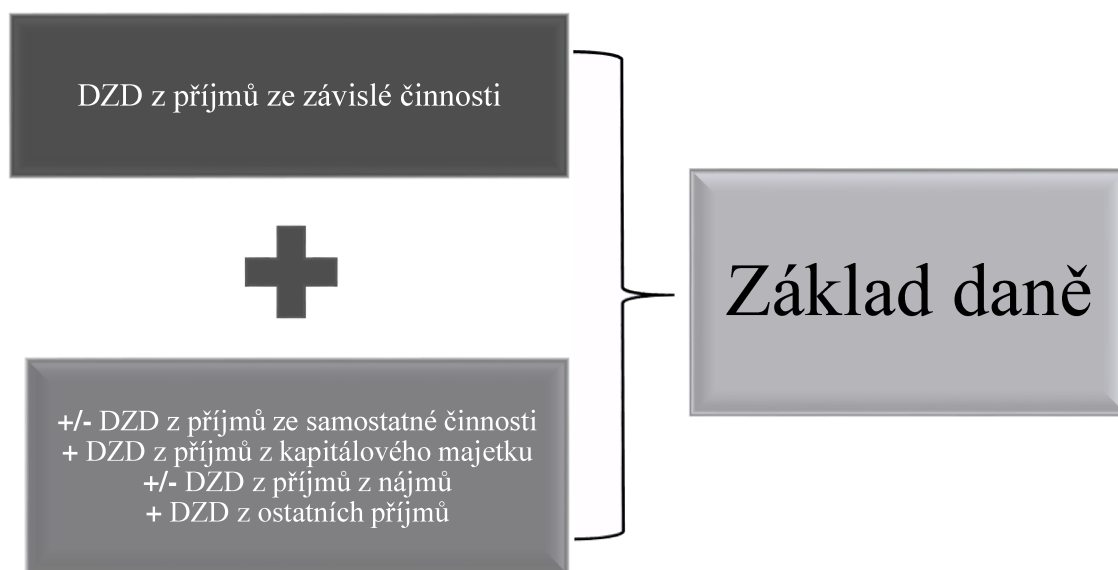
Aby byl **příjem osvobozen** od daně, musí splňovat stanovená kritéria a podmínky, které jsou vymezeny v § 4 ZDP. Jsou to příjmy, které jsou předmětem daně, ale dani nepodléhají. Mezi osvobozené příjmy patří například příjmy z prodeje nemovitých věcí a hmotných movitých věcí za stanovených podmínek, plnění z pojištění majetku nebo plnění z vyživovací povinnosti. (§ 4 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Základem daně § 5 ZDP u DPFO je částka, která se vypočítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými v daném zdaňovacím období, jestliže není stanoveno jinak. U poplatníka, který má souběžně více druhů příjmů, je základem daně součet všech dílčích základů daně. (§ 5 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Dílčí základy daně z příjmů FO:

- **Příjmy ze závislé činnosti** § 6 ZDP jsou příjmy ze závislé činnosti navýšené o pojistné na sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (24,8 %) a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (9 %), které musí zaměstnavatel povinně hradit za své zaměstnance.
- **Příjmy ze samostatné činnosti** § 7 ZDP jsou rozdílem příjmů vycházejících ze samostatné činnosti a výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a uchování příjmů. Rozdílem může být kladný výsledek (zisk), ale i záporný výsledek (ztráta). V situaci, kdy poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to podle jednotlivého druhu příjmu.
- **Příjmy z kapitálového majetku** § 8 ZDP jsou samotné příjmy z kapitálového majetku, které se nesnižují o výdaje. Výsledek je vždy kladný a zaokrouhuje se na celé koruny směrem dolů.
- **Příjmy z nájmu** § 9 ZDP jsou příjmy z dlouhodobého nájmu nemovitých věcí, bytů a movitých věcí. Dílčí základ daně tvoří rozdíl příjmů a výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a zachování. V případě, kdy poplatník neuplatní prokazatelně vynaložené výdaje, může uplatnit paušální výdaje ve výši 30 % z příjmu, však do maximální hodnoty 300 000 Kč.
- **Ostatní příjmy** § 10 ZDP jsou ostatní příjmy snížené o výdaje prokazatelně vynaložené. Pokud jsou výdaje vyšší než příjmy, tak se k rozdílu nepřihlíží. (Marková, 2020)

Obrázek 2.3 Výpočet základu daně ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle Vančurová, Láchová, Daňový systém ČR 2018

Před výpočtem daně je potřeba upravit základ daně o nezdánitelné části základu daně a o odčitatelné položky.

Nezdánitelné části základu daně, které jsou vymezeny v § 15 ZDP, jsou:

- zaplacené úroky z úvěru ve zdaňovacím období ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, podmínkou je použití úvěru na financování bytových potřeb, lze odečíst nanejvýš částku 300 000 Kč,
- příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem za splnění stanovených podmínek, maximální výše odpočtu je 24 000 Kč po snížení o částku 12 000 Kč,
- příspěvek na soukromé životní pojištění za splnění stanovených podmínek, nejvýše však do částky 24 000 Kč,
- bezúplatné plnění neboli dary pro veřejně prospěšné účely, minimální hodnota pro odpočet jsou 2 % ze základu daně, nebo alespoň 1 000 Kč, v úhrnu částka nesmí převýšit 15 % ze základu daně,

- zaplacené členské příspěvky odborové organizaci, maximálně je možno odečíst částku do výše 1,5 % z příjmů ze závislé činnosti § 6 ZDP, maximálně do výše 3 000 Kč za zdaňovací období,
- příspěvky na úhradu dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem a uplatněny jako výdaj podle, nejvýše je možno odečíst 10 000 Kč, je-li poplatník osobou se zdravotním postižením, částka činí 13 000 Kč, a pokud je poplatníkem s těžším zdravotním postižením uplatní částku 15 000 Kč. (§ 15 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Odčitatelné položky od základu daně podle § 34 ZDP jsou:

- daňová ztráta z minulých let, nejdéle však 5 bezprostředně po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích, za které se ztráta vyměřuje, maximálně do výše základu daně § 7 až § 10,
- odpočet na podporu odborného vzdělávání a
- odpočet na podporu výzkumu a vývoje. (Marková, 2020)

Sazba daně z příjmů FO činí **15 %**. Daň se vypočítá z upraveného základu daně zaokrouhlená na celá sta Kč směrem dolů a vynásobí se 15 %. Výsledná hodnota představuje daň před slevami. (Vančurová, Láchová, 2018)

Vypočtená daň může být zvýšená o **solidární zvýšení daně** § 16a, které je ve výši **7 %** z kladného rozdílu mezi součtem příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti v daném zdaňovacím období a 48násobkem průměrné mzdy podle zákona upravujícího pojistné na sociálním zabezpečení.

Daň lze snížit o **slevy na dani** dle § 35 v roční výši:

- sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč,
- sleva na jednoho z manželů ve výši 24 840 Kč, podmínkou je, že manželé musí žít ve společné hospodařící domácnosti a příjem jednoho z manželů nesmí přesahovat 68 000 Kč za zdaňovací období,
- sleva na invaliditu, základní sleva je ve výši 2 520 Kč, rozšířená sleva 5 040 Kč,
- sleva na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč,

- sleva na studenta ve výši 4 020 Kč, u poplatníka, který se soustavně připravuje na své budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, do 26 let nebo 28 let, pokud studuje prezenční doktorské studium,
- sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení ve výši prokazatelně vynaložených nákladů, nejvýše však do výše minimální mzdy,
- sleva na evidenci tržeb ve výši 5 000 Kč, nejvýše však ve výši z kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu ze samostatné činnosti § 6 a základní slevy na poplatníka daně. (§ 35 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Po odečtu slev na dani, má poplatník možnost uplatnit si **daňové zvýhodnění na vyživované dítě** §35, žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti. Roční daňové zvýhodnění pro rok 2020 činí na 1. dítě 15 204 Kč, na 2. dítě 19 404 Kč a 24 404 Kč na 3. a každé další dítě. Pokud je částka vyšší než vypočítaná daň, tak se jedná o daňový bonus. Výsledný daňový bonus dle § 35c může poplatník uplatnit pouze pokud je vyšší jak 100 Kč, nejvýše však 60 300 Kč za rok. (Marková, 2020)

Tabulka 2.1 Výpočet DPFO ČR

Základ daně (dále ZD)
- nezdanitelné částky ZD (§ 15)
- odčitatelné položky od ZD (§ 34)
= Upravený ZD zaokrouhlený na celé 100 Kč dolů
x sazba daně 15 %
= Daň před slevami
- slevy na dani
= Daň po slevách
- daňové zvýhodnění na vyživované děti
= Daňová povinnost (daňový bonus)

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdaňovacím obdobím je vždy kalendářní rok, výjimky jsou nepřípustné. Daňové přiznání se musí podat nejpozději do konce 3. měsíce po uplynutí zdaňovacího období, nebo do konce 6. měsíce po uplynutí zdaňovacího období, pokud daňové přiznání zpracovává daňový poradce. Daň je splatná v termínu podání. Správcem daně je finanční úřad. (Kolektiv autorů, 2019)

2.7 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob dále DPPO je upravená stejně jako DPFO zákonem 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Poplatníkem DPPO § 17 je právnická osoba, která je buď daňový rezident ČR, nebo daňový nerezident. Stejně jako u FO jsou poplatníci jsou daňovými rezidenty, pokud mají své sídlo nebo místo vedení na území ČR, tito poplatníci mají daňovou povinnost na příjmy plynoucí z domácích zdrojů i na zahraniční příjmy. Pokud poplatníci nemají své sídlo na území ČR, tak jsou daňovými nerezidenty a jejich daňovou povinností jsou příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR. Poplatníky daně jsou podnikatelské subjekty, zejména obchodní korporace, a veřejně prospěšní poplatníci. (Vančurová, Láchová, 2018)

Předmětem daně v § 18 ZDP jsou příjmy z veškerých činností a z nakládání s veškerým majetkem, není-li v ZDP stanoveno jinak. (§ 18 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Základem daně § 21 ZDP je hospodářský výsledek, který je vypočten jako rozdíl mezi výnosy a náklady v daném zdaňovacím období. Tento výsledek se upravuje o daňově uznatelné a daňově neuznatelné náklady. (§ 21 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Daňové neuznatelné náklady jsou uvedeny v § 25 ZDP. Jedná se o položky, které zvyšují základ daně, a těmi jsou např.:

- náklady na reprezentaci (oběd s obchodními partnery, občerstvení),
- penále, pokuty a úroky z prodlení (nesmluvní),
- daň z příjmů PO,
- rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou při vyřazení majetku,
- manka a škody přesahující výši náhrady a

- další. (§ 25 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Daňově uznatelné náklady jsou vymezeny v rámci § 24 ZDP a snižují základ daně. Vynaložené náklady, které snižují základ daně, ve výši prokázané poplatníkem nebo ve výši stanovené zákonem a zvláštními předpisy. Nelze uplatnit výdaje, které již byly využity. Daňový základ je možné snížit o daňovou ztrátu, výdaje na podporu výzkumu a vývoje a o dary. (§ 24 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Odpisy dlouhodobého majetku, které nalezneme v § 26 ZDP můžou daňový základ snížit, nebo zvýšit. Odpisy dlouhodobého majetku rozlišujeme dvojí, a to na účetní a daňové. Odpisovaný majetek musí splňovat stanovené podmínky. Dlouhodobý hmotný majetek musí mít vstupní cenu rovnou nebo vyšší jak 40 000 Kč a doba jeho použitelnosti musí být delší jak 1 rok. Dlouhodobý nehmotný majetek musí mít vstupní hodnotu rovnou nebo vyšší jak 60 000 Kč a dobu použitelnosti delší jak 1 rok. Rozlišují se dvě metody odpisování, a to metoda rovnoměrného (lineárního) odpisování a metoda zrychleného odpisování. Při rovnoměrném odpisování jsou k jednotlivým druhům dlouhodobého majetku přiřazené maximální roční odpisové sazby, jak je uvedeno v tabulce 2.2. V případě zrychlené metody odpisování jsou odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty, jak je uvedeno v tabulce 2.3. (Dvořáková, Pitterling, Skalická, 2017)

Tabulka 2.2 Doba odpisování v ČR

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: Vlastní zpracování podle § 30, Zákon č. 856/1992 Sb., o daních z příjmů

Tabulka 2.3 Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odepisování

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování
1	20	40
2	11	22,25
3	5,50	10,50
4	2,15	5,15
5	1,40	3,40
6	1,02	2,02

Zdroj: Vlastní zpracování podle § 31, Zákon č. 856/1992 Sb., o daních z příjmů

Tabulka 2.4 Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování
1	3	4
2	5	6
3	10	11
4	20	21
5	30	31
6	50	51

Zdroj: Vlastní zpracování podle § 32, Zákon č. 856/1992 Sb., o daních z příjmů

Poplatník zařadí dlouhodobý hmotný majetek do příslušných odpisových skupin podle přílohy č. 1 ZDP.

Dlouhodobý nehmotný majetek § 32a se odpisuje pouze rovnoměrně, bez možnosti přerušení, jak je uvedeno v tabulce 2.4. (Marková, 2020)

Tabulka 2.5 1 Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku ČR

Druh nehmotného majetku	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	18 měsíců
Software s nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36 měsíců
Ostatní nehmotný majetek	72 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování

Jestliže jsou účetní odpisy vyšší než daňové odpisy, rozdíl se k základu daně přičítá. Pokud jsou daňové odpisy vyšší jak účetní odpisy, tak rozdíl snižuje základ daně.

Sazbu daně nalezneme v § 21 ZDP, která je ve výši **19 %**. Daň vypočítáme jako součin sazby daně a upraveného základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů. (§ 21 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Slevy na dani mohou využít poplatníci, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením. Sleva závisí na míře zdravotního postižení zaměstnance. Za každého zaměstnance se zdravotním postižením si mohou odečíst 18 000 Kč. Pokud má zaměstnanec těžší zdravotní pojištění, tak výše slevy činí 60 000 Kč. (Vančurová, Láchová, 2018)

Zdaňovacím obdobím je obvykle kalendářní rok. Také může být hospodářský rok, to znamená, že účetní období začíná prvním dnem jiného měsíce, než je leden. (§ 21a Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Tabulka 2.6 Výpočet DPPO ČR

Výsledek hospodaření před zdaněním
- daňově uznatelné náklady
+ daňově neuznatelné náklady
- odčitatelné položky
= Upravený základ daně (zaokrouhlený na celé tisíce Kč dolů)
x Sazba daně 19 %
= Daň před slevami
- Slevy na dani
= Daňová povinnost

Zdroj: Vlastní zpracování

2.8 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí patří do skupiny majetkových daní. Je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Dělí se na dvě části, daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. (Vančurová, Láchová, 2018)

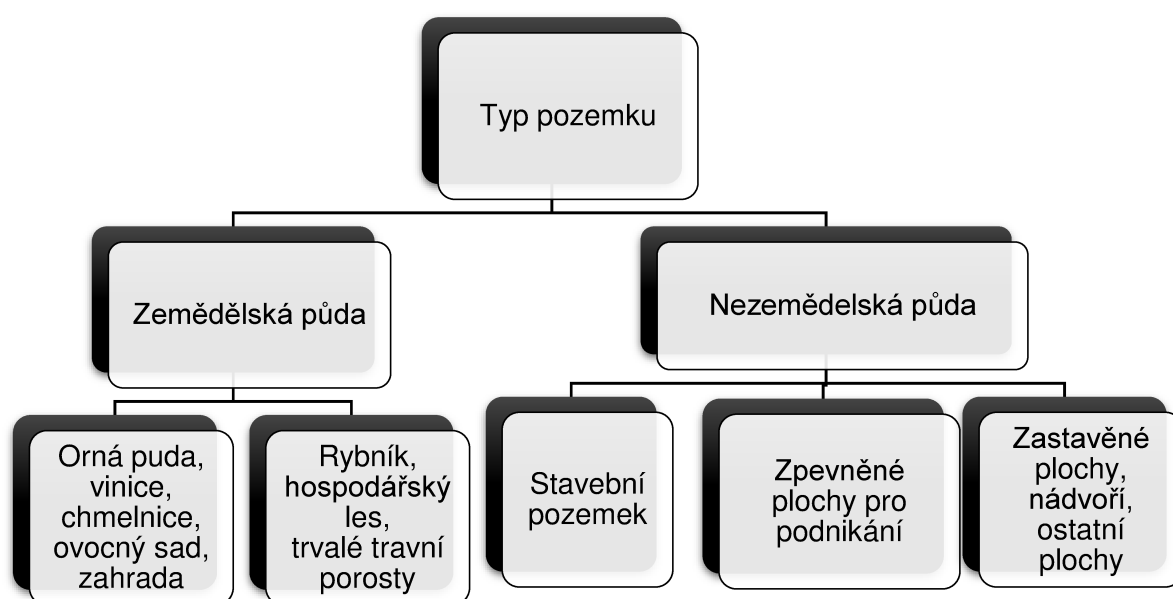
Poplatníkem daně z nemovitostí je obvykle FO nebo PO, která je vlastníkem pozemku či zdanitelné stavby nebo jednotky. (Vančurová, Láchová, 2018)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (Marková, 2020)

2.8.1 Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků § 2 jsou pozemky na území ČR, které jsou zapsané v katastru nemovitostí. Základní druhy pozemků lze vidět v Obr. 2.3. (Vančurová, Láchová, 2018)

Obrázek 2.4 Předmět daně z pozemků ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová, *Daňový systém ČR 2018*

Základ daně z pozemků je vyjádřen hodnotově v peněžních jednotkách, nebo ve fyzických jednotkách v m². Závisí na druhu pozemku a určuje se vždy k 1. lednu daného zdaňovacího období. (Vančurová, Láchová, 2018)

Sazby daně z pozemků se odvíjí od typu, kvality, umístění a typu využívání pozemků, viz Tab. 2.6. Sazba daně pro stavby a jednotky se poté násobí koeficientem

podle počtu obyvatel dané obce. (§ 6 zákona č. 338/1992 Sb., o daních z nemovitých věcí, 2018)

Tabulka 2.7 Základní sazby daně z pozemků pro rok 2020

Typ pozemku	Sazby daně
Orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady	0,75 %
Trvalý travnatý porost, hospodářské lesy a rybníky	0,25 %
Pozemky sloužící k podnikání	1 Kč/m² nebo 5 Kč/m²
Stavební pozemek	2 Kč/m²
Nádvoří, zastavěné plochy a ostatní plochy	0,20 Kč/m²

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

2.8.2 Daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou dohotovené nebo užívané zdanitelné stavby, kterými jsou budovy a inženýrské stavby, a zdanitelné jednotky, které leží na území ČR. (§ 7 zákona č. 338/1992 Sb., o daních z nemovitých věcí, 2018)

Obrázek 2.5 Předmět daně ze staveb a jednotek

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová, *Daňový systém ČR* 2018

Základ daně z pozemků je závislý od druhu pozemku, v souvislosti s tím se vyjadřuje hodnotově nebo ve fyzických jednotkách (v m²). (Vančurová, Láchová, 2018)

Základní sazby daně ze staveb a jednotek jsou uvedeny v obrázku 2.8.

Tabulka 2.8 Základní sazby daně ze staveb a jednotek

Typ stavby, jednotky	Sazba daně
Obytné domy a byty	2 Kč/m ²
Budovy pro rodinnou rekreaci	6 Kč/m ²
Garáže	8 Kč/m ²
Ostatní zdanitelné stavby	6 Kč/m ²

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

2.9 Daň silniční

Silniční daň se vztahuje na silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla používaná k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. Tuto daň upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.

Předmětem silniční daně § 2 jsou motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a používaná v ČR, která mají nejvyšší povolenou hmotnost 3,5 tuny (dále t). (§ 2 zákona č. 16/1993 Sb. o daních silniční, 2018)

Osvobozeny od daně dle § 3 jsou vozidla, která splňují podmínky dané ZDP a jsou to například vozidla s méně než čtyřmi koly, vozidla kategorie L a jejich přípojná vozidla, vozidla diplomatických misí a další. (§ 3 zákona č. 16/1993 Sb. o dani silniční, 2018)

Poplatníkem silniční daně je FO nebo PO, která je považována za provozovatele vozidla, a která je zapsána v technickém průkazu vozidla, nebo osoba, která používá vozidlo, jehož provozovatel zemřel nebo byl odhlášen z registru. Dalším poplatníkem může být zaměstnavatel, který zaměstnanci hradí cestovní náhrady za užití svého osobního vozidla. (Vančurová, Láchová, 2018)

Základ daně § 5 je vyjádřen ve fyzikálních jednotkách podle typu vozidla, a to:

- u osobních automobilů je to **zdvihový objem motoru v cm³**,
- u ostatních vozidel je to **nejvyšší povolená hmotnost v t a množství náprav**,

- u návěsů je to **součet největších povolených vah na nápravy v t a množství náprav**. (Marková, 2020)

Sazby daně jsou uvedeny pro každý druh vozidla a nalezneme je v zákoně č. 16/1993 Sb., o silniční dani v § 6. V případě, kdy poplatníkem je zaměstnavatel, je možnost využití sazby daně 25 Kč za každý den užití osobního vozidla, pokud by vyšla výhodněji. Sazby nejsou konečné. Poplatník musí příslušnou sazbu daně zvýšit o 25 % u vozidel, která mají datum první registrace do 31. prosince 1989. Naopak taky zákon umožňuje sazbu daně snížit, nárok vzniká v 1. kalendářním měsíci při první registraci vozidla a zaniká po 108 měsících, a to následovně:

- 48 % po dobu 36 měsíců od data první registrace vozidla,
- 40 % po dobu dalších 36 měsíců,
- 25 % po dobu dalších 36 měsíců. (Marková, 2020)

Tabulka 2.9 Snížení a zvýšení sazby u silniční daně

Stáří vozidla od 1. registrace	Snížení/zvýšení sazby daně
1-36 kalendářních měsíců	- 48 %
37-72 kalendářních měsíců	- 40 %
73-108 kalendářních měsíců	- 25 %
Vozidla registrována do 31.12.1989	+ 25 %

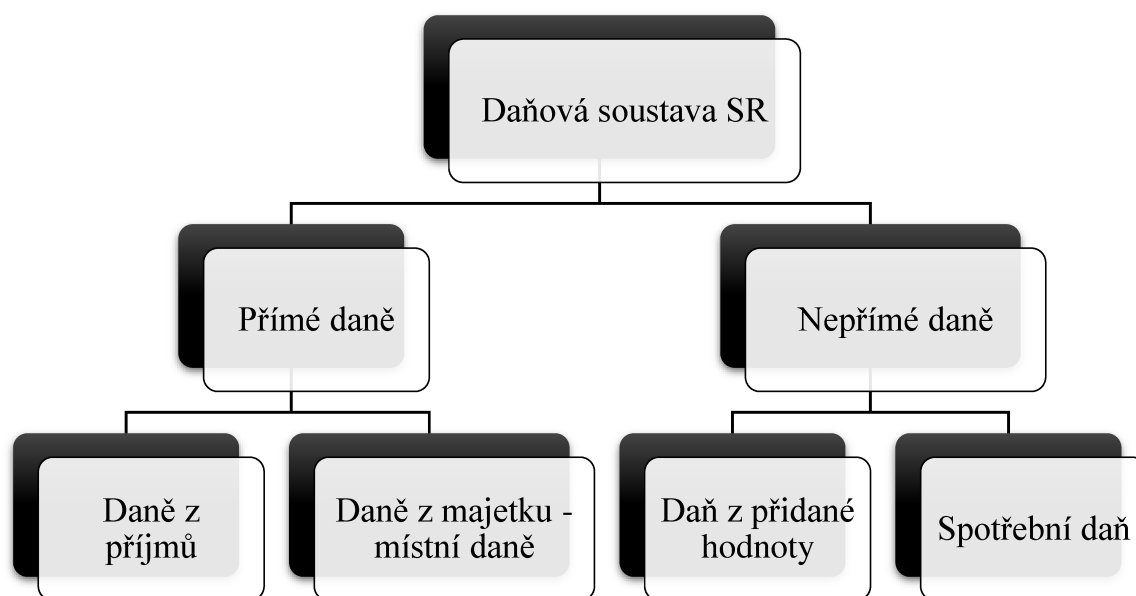
Zdroj: Vlastní zpracování dle § 6 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Zdaňovacím obdobím § 13 je kalendářní rok. Poplatník je povinen podat daňové přiznání § 15 nejpozději do 31. ledna po uplynutí zdaňovacího období. (Dvořáková, Pitterling, Skalická, 2017)

3 Charakteristika daňové soustavy Slovenské republiky

Daňový systém Slovenské republiky (dále jen SR) je velmi podobný daňovému systému ČR. Nejdůležitější příjmy státního rozpočtu tvoří daně. Daně SR se dělí na přímé a nepřímé. Do skupiny přímých daní patří daně z příjmů a majetkové daně. Mezi nepřímé patří daň z přidané hodnoty a dále také daně ze spotřeby, například z daní z minerálních olejů, daň z piva a vína, lihu, daň z tabákových výrobků atd. Daně mají své specifické znaky, kterými se od sebe navzájem odlišují. Znaky daní jsou například poplatník daně, základ daně, předmět daně a sazba daně. (Široký, 2018)

Obrázek 3.1 Daňová soustava SR

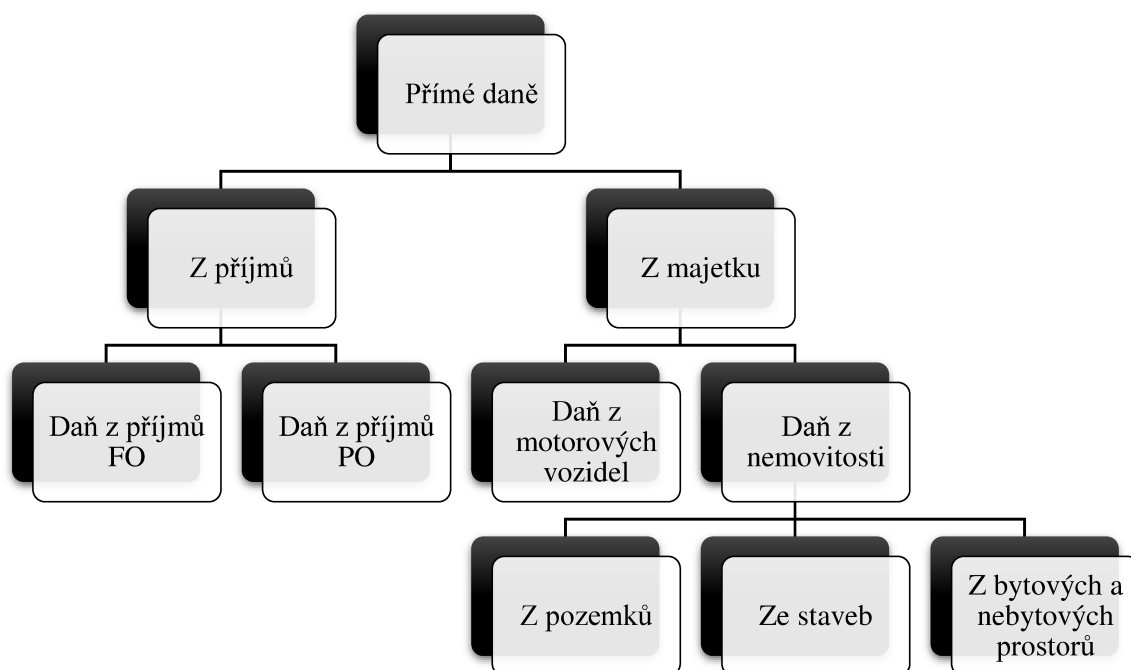

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů

3.1 Přímé daně

Stejně jako ve většině zemí s vyspělejší ekonomikou, tak i v SR jsou přímé daně nedílnou součástí daňového systému. Tyto daně se určují přímo z vlastního příjmu nebo majetku poplatníka, proto je možné jednoznačně určit výši daně a poplatníka daně. Přímé daně v SR se dělí na daně z příjmů a daně z majetku. (Schultzová, 2007)

Obrázek 3.2 Rozdělení přímých daní SR

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů FO je ve Slovenské republice upravena zákonem č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů (dále ZDP). Daň patří mezi důchodové daně a správcem daně je finanční úřad.

Poplatníkem daně je FO, která ve zdaňovacím období dosáhla příjmy, které jsou předmětem daně. FO dělíme na daňové rezidenty a na daňové nerezidenty:

- Daňovým rezident má neomezenou daňovou povinnost. Tento poplatník má trvalý pobyt nebo se na území SR zdržuje nejméně 183 dní v příslušném kalendářním roce, a to nepřetržitě či v několika obdobích. Tyto osoby zdaňují své veškeré příjmy ze zdrojů na území SR i ze zahraničí.
- Daňový nerezident je poplatník s omezenou daňovou povinností, který nespadá do skupiny daňového rezidenta nebo se na území SR zdržuje jen za účelem léčení či studování. Tyto FO zdaňují příjmy pouze ze zdrojů na území SR. (Schultzová, 2007)

Předmětem daně jsou příjmy, které plynou z různých druhů činností nebo z nakládání s majetkem poplatníka. Příjmy mohou mít trojí formu, a to peněžní, nepeněžní nebo příjem získaný výměnou. Podle § 3 ZDP se příjmy dělí do 4 skupin, a to:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 5 ZDP),
- příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti, z pronájmu a z použití díla a uměleckého výkonu (§ 6 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 7 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 8 ZDP).

V jednotlivých paragrafech ZDP je vymezeno, které příjmy do jednotlivých skupin patří. (§ 3 zákona č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Některé příjmy jsou **od daně osvobozeny**, pokud splňují stanovené podmínky. Mezi osvobozené příjmy dle § 9 ZDP řadíme například některé příjmy z prodeje nemovitostí, movitých věcí, cenných papírů nebo příjmy nabyté děděním nebo darováním. (§ 9 zákona č. 595/2003 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Stanovení základu daně u jednotlivých dílčích základů daně:

- **příjmy ze závislé činnosti** jsou příjmy nabyté ze závislé činnosti (tj. mzda nebo plat) snížené o pojistné odvody a příspěvky, které je zaměstnanec povinen platit. Pojistné činí 13,4 %.
- **příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu** jsou příjmy, od kterých jsou odečteny výdaje prokazatelně vynaložené na jejich zajištění, dosažení a udržení příjmů. V případě, kdy poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to podle jednotlivého druhu příjmu.
- **příjmy z kapitálového majetku** jsou příjmy, které se nesnižují o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení.
- **ostatní příjmy** vypočteme jako rozdíl příjmů převyšující prokazatelně vynaložené výdaje. Dílčí základ daně nemůže být záporný. (Baštincová, 2016)

Základ daně z příjmů FO podle § 4 ZDP se vypočítá jako součet dílčích ZD:

- z příjmů ze závislé činnosti § 5, z podnikání § 6 odst. 1 a příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti § 6 odst. 2, který se poté snižuje o nezdánitelné části základu daně (§ 11) a
- z dílčích ZD z příjmů z pronájmu § 6 odst. 3 a odst. 4 příjmy z použití díla a použití uměleckého výkonu, příjmy z kapitálového majetku § 7 a z ostatních příjmů § 8. (Baštincová, 2016)

Tabulka 3.1 Společný základ daně DPFO

Příjmy ze závislé činnosti (§ 5)
- placené příspěvky na zákonné pojištění, které platí zaměstnanec
Příjmy z podnikání a z jiné samostatné činnosti (§ 6 odst. 1 a 2)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
- nezdánitelné části ZD (§ 11)
= Dílčí ZD
Příjmy z pronájmu a z použití díla a použití uměleckého výkonu (§ 6 odst. 3 a 4)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
Příjmy z kapitálového majetku (§ 7)
(nesnížené o výdaje)
Ostatní příjmy (§ 8)
- skutečné výdaje
= Základ daně

Zdroj: Vlastní zpracování

ZD se dále snižuje o **nezdánitelné části ZD**, mezi ně patří podle § 11 ZDP:

- nezdánitelná část ZD na poplatníka (daňovníka),

- nezdanitelná část ZD na druhého z manželů (ovlivňuje výše životního minima),
- nezdanitelná část ZD na příspěvky na doplňkové důchodové spoření (III. pilíř),
- nezdanitelné část ZD na úhrady spojené s lázeňskou péčí. (§ 11 zákon č. 595/2003 Sb., o daních z příjmů, 2020)

Sazba daně dle § 15 ZDP je ve výši **19 %**, pokud upravený základ daně nepřesáhne 176,8násobek částky platného životního minima. Pokud upravený základ daně přesáhne 176,8násobek životního minima, v tom případě sazba daně je ve výši **25 %**. (Baštincová, 2016)

Tabulka 3.2 Sazba daně

ZD poplatníka	Sazba daně
$\leq 176,8$ násobek ŽM	19 %
$> 176,8$ násobek ŽM	25 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále si poplatník může uplatnit **daňový bonus** § 33 ve výši 272, 64 EUR na každé vyživované dítě žijící ve společné domácnosti, pokud dosáhl zdanitelného příjmu ze závislé činnosti, podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti částku nejméně ve výši 3 480 EUR. Pokud dítě nedovršilo věku 6 let, je výše daňového bonusu je dvojnásobná. (§ 33 zákona č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Tabulka 3.3 Výpočet DPFO

Základ daně
x sazba daně 19 %, 25 %
= Daň (zaokrouhlená na eurocenty dolů)
- Daňový bonus na děti
= Daňová povinnost (daňový přeplatek)

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů FO je kalendářní rok. (Baštincová, 2016)

3.3 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmu PO v SR je upravena ve třetí části zákona č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů. Správcem daně je finanční úřad.

Poplatníky daně rozlišujeme stejně jako u daně z příjmů FO na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Poplatníky daně dále rozdělujeme do dvou skupin, a to:

- PO jsou zřízeny za účelem dosažení zisku a jsou zapsané v obchodním rejstříku za stanovených podmínek. Těmi jsou obchodní společnosti, družstva a některé státní podniky,
- PO nebo jiné organizace, které nejsou zřízeny za účelem podnikání, proto nejsou zapsány v obchodního rejstříku, ale mají i příjmy z podnikatelské činnosti, díky kterým dosahují zisku nebo kterými se zisk dá dosáhnout. (Thom, 2017)

Předmětem daně z příjmů PO § 12 jsou veškeré příjmy plynoucí z prodeje výrobků, poskytování služeb, prodeje zboží nebo majetku, pokud nejsou příjmy osvobozené od daně. (§ 12 Zákona č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Základem daně z příjmů PO podle § 14 může být:

- hospodářský výsledek, za předpokladu, že PO vede podvojný účetnictví nebo
- rozdíl mezi příjmy a výdaji, pokud PO vede jiný způsob evidence příjmů a výdajů podle zákona o daních z příjmů, zejména jednoduché účetnictví. (§ 14 Zákona č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Hospodářský výsledek nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji se upraví o **daňové a nedaňové uznatelné výdaje**.

Mezi **daňově uznatelné výdaje** § 19 ZDP snižující výsledek hospodaření nebo případně rozdíl mezi příjmy a výdaji, které můžeme uplatnit za zákonem stanovených podmínek o dani z příjmů, například patří:

- cestovní náhrady pro zaměstnance do výše, na kterou mají nárok,
- výdaje na vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců,
- odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,

- výdaje na bezpečnost, hygienické vybavení pracovišť a ochranu zdraví zaměstnanců při práci. (§ 19, Zákon č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Za **daňově neuznatelné výdaje** podle § 21 ZDP, které zvyšují výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaje považujeme:

- výdaje na reprezentaci,
- výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- manka a škody převyšující náhrady,
- pokuty a penále a další. (§ 21, Zákon č. 595/2003 Z. z., o daních z příjmů, 2020)

Další důležitou položkou jsou **daňové odpisy** § 22 ZDP dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Odepisovaný majetek musí splňovat stanovené podmínky. Dlouhodobý nehmotný majetek musí mít vstupní cenou vyšší jak 2 400 EUR a dobu použitelnosti delší jak 1 rok. U dlouhodobého hmotného majetku musí být vstupní cena rovna nebo vyšší jak 1 700 EUR s dobou použitelnosti delší jak 1 rok. Poplatník má povinnost zařadit majetek do příslušné odpisové skupiny, která určí dobu odepisování. Rozlišujeme dvě metody odepisování, a to rovnoměrné odepisování dlouhodobého hmotného majetku a zrychlené odepisování, které je možné použít pouze na hmotný majetek, který je zařazen ve 2. nebo 3. odpisové skupině (Tab. 3.6.). Odpisové skupiny a doby odepisování v SR jsou znázorněny v následující tabulce 3.4. (Schultzová, 2007)

Tabulka 3.4 Doba odepisování HM V SR

Odpisová skupina	Doba odepisování
1	4 roky
2	6 let
3	8 let
4	12 let
5	20 let
6	40 let

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 26, Zákon č. 595/2003 Z. z., o daní z příjmů

Tabulka 3.5 Rovnoměrné odpisování HM

Odpisová skupina	Roční odpis
1	1/4
2	1/6
3	1/8
4	1/12
5	1/20
6	1/40

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 27, Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů

Tabulka 3.6 Koeficienty pro zrychlené odpisování DM

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování
2	6	7
3	8	9

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 28, Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů

Zjištěný ZD následně lze snížit o **odčitatelné položky** ZD. Těmito položkami jsou daňová ztráta minulých let a výdaje na výzkum a vývoj. (Baštincová, 2016)

Sazba daně z příjmů PO je jednotná, a to ve výši **21 %**. (Široký, 2018)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, případně hospodářský rok. Hospodářský rok je období 12 bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců, který začíná k prvnímu dni jiného kalendářního měsíce vyjma ledna. (Baštincová, 2016)

Tabulka 3.7 Výpočet DPPO v SR

Základ daně
+ nedaňové výdaje
- daňové výdaje
= mezisoučet
- odčitatelné položky
= Upravený ZD
x sazba daně 21 %
= Výsledná daň

Zdroj: Vlastní zpracování

3.4 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí patří do skupiny místních daní. Je upravena zákonem č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za odpady.

Daň z nemovitých věcí v SR zahrnuje:

- daň z pozemků,
- daň ze staveb,
- daň z bytů a z nebytových prostor v bytovém domě.

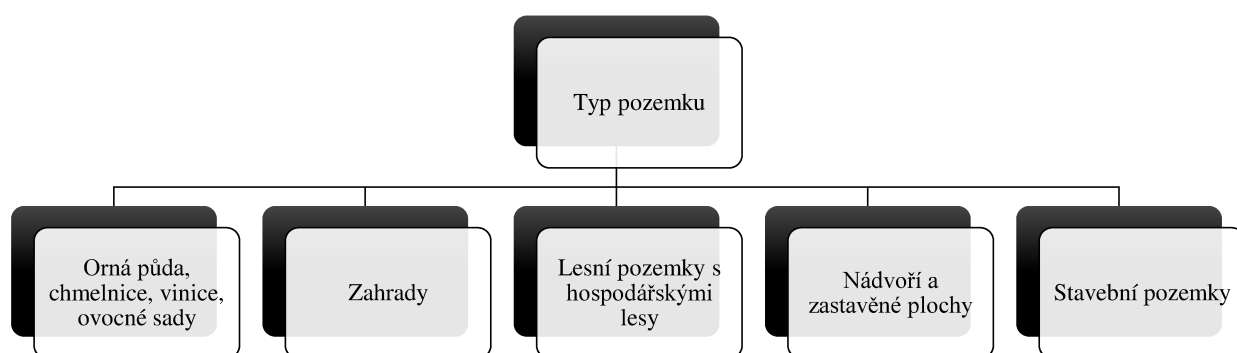
Poplatníky daně § 5, § 9 z nemovitostí jsou vlastníci nebo správci pozemku či staveb, nájemci, uživatelé nebo všichni spoluvlastníci podle výše podílu, pokud více majitelů vlastní pozemek či stavbu. (§ 5 a §9 zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních a místních poplatcích za komunální odpad a drobné stavební odpady, 2020).).

Zdaňovacím obdobím § 3 je stanoven kalendářní rok. (§3 zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních a místních poplatcích za komunální odpad a drobné stavební odpady, 2020).

3.4.1 Daň z pozemku

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky, které leží na území SR a jsou evidované v katastru nemovitostí. (Schultzová, 2007)

Obrázek 3.3 Předmět daně z pozemku

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 6, Zákon č. 582/2004 Sb., o místních daních

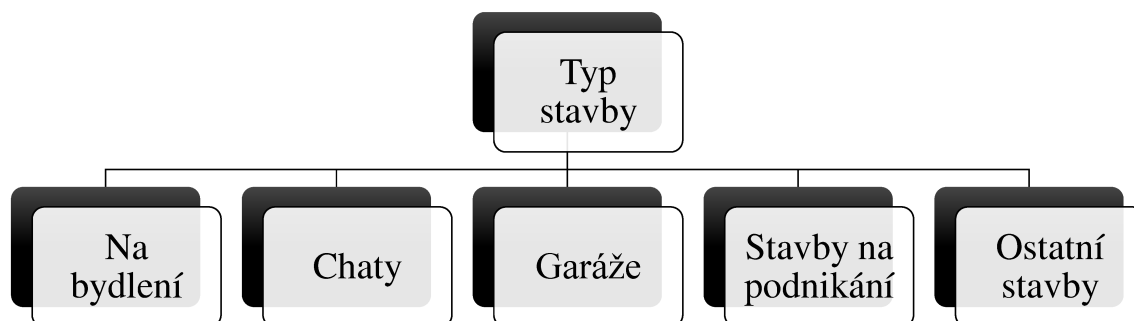
Základ daně u pozemku je závislý na druhu pozemku, které nalezneme v příloze 1 nebo 2 zákona o miestnych daniach. Hodnota pozemku v m² se vynásobí výměrou pozemku v m². (§ 7 zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních 2020)

Roční **sazba daně** je ve výši 0,25 %. Výslednou daň z pozemku vypočteme jako součin sazby daně a základu daně z pozemků. (§ 8 zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních, 2020)

3.4.2 Daň ze staveb

Předmětem daně § 10 ze staveb jsou stavby ležící na území SR. Zdanitelnými stavbami jsou budovy na bydlení, chaty, samostatně stojící garáže a stavby sloužící k podnikání. Předmětem daně ze staveb jsou také budovy, které mají jedno či více nadzemních podlaží nebo podzemní podlaží spojené s pevným základem anebo pilotami. Nevyužívání stavby nemá vliv na daňovou povinnost. (Schultzová, 2007)

Obrázek 3.4 Předmět daně ze staveb

Zdroj: Vlastní zpracování podle § 10 Zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních

Základem daně § 11 u staveb je výměra zastavěné plochy v m². (§ 11 zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních, 2020)

Roční **sazba daně** je ve výši 0,033 EUR za každý m² zastavěné plochy. Výpočet daně se provede jako součin roční sazby daně a základu daně ze staveb. (Schultzová, 2007)

3.5 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel je upravována v zákoně č. 361/2017 Z. z., o dani z motorových vozidel. Správcem daně je daňový úřad.

Poplatník daně z motorových vozidel je FO nebo PO, která je majitelem nebo uživatelem motorového vozidla, a která je zapsána v příslušném dokladu (technickém průkazu) nebo vozidlo používá k podnikatelským činnostem. (Schultzová, 2007)

Předmětem daně z motorových vozidel jsou motorová vozidla a jejich přípojně vozidlo s přiděleným evidenčním číslem na území SR, které se používají k podnikání nebo k jiné výdělečné činnosti ve zdaňovacím období. (Schultzová, 2007)

Základ daně z motorových vozidel je stanoven pro osobní vozidla podle zdvihového objemu válců motoru v cm³, který je uveden v příslušném dokladu. U

elektromobilů je základem daně výkon motoru v kW. (§ 5 č. 361/2014 Sb., o daních z motorových vozidel, 2020)

Sazby daně jsou uvedeny rozdílně pro každý druh vozidla a nalezneme je v příloze č. 1 zákona č. 361/2014 Z. z., o dani z motorových vozidel. Roční sazbu daně lze dále snižovat nebo zvyšovat podle stáří vozidla. Úprava sazby daně je zobrazená v Tabulce 3.8. (§ 6 zákon č. 361/2014 Z. z., daň z motorových vozidel, 2020)

Tabulka 3.8 Úprava sazby daně z motorových vozidel

Doba od 1. registrace vozidla	Úprava sazby daně
1–36 kalendářních měsíců	- 25 %
37–72 kalendářních měsíců	- 20 %
73–108 kalendářních měsíců	- 15 %
109–144 kalendářních měsíců	Plná sazba daně
145–156 kalendářních měsíců	+ 10 %
Více než 156 kalendářních měsíců	+ 20 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona 361/2014 Z. z., daň z motorových vozidel

Zdaňovacím obdobím § 9 u daně z motorových vozidel je kalendářní rok. Poplatník je povinen podat daňové přiznání § 15 nejpozději do 31. ledna po uplynutí daňového přiznání. (§ 9 zákon č. 361/2014 Z. z., daň z motorových vozidel, 2020)

4 Komparace přímých daní v České republice a ve Slovenské republice

V předchozích kapitolách byla charakterizována struktura přímých daní ve vybraných zemích EU, tedy ČR a SR a v této kapitole č. 4 bude provedena komparace obou daňových systémů, konkrétně daně z příjmů fyzických a právnických osob a silniční daně. Ostatní daně porovnávány nejsou.

Přímé daně se v obou zemích dělí na daně z příjmů a daně z majetku. Na první pohled lze říct, že struktury daňových soustav obou zemí jsou si velice podobné, ale i přes to v nich najdeme spoustu odlišných znaků, na které bude poukázáno.

4.1 Komparace daně z příjmů fyzických osob

V obou zemích je daň z příjmů FO upravena v zákoně společně s daněmi z příjmů PO. V některých oblastech je úprava daně velmi podobná. Poplatníci daně jsou shodní. V obou zemích jsou to osoby, které bydlí nebo se zdržují na území státu déle než 183 dní v roce a v obou zemích je označujeme pojmem daňoví rezidenti, nebo osoby s neomezenou daňovou povinností. V obou zemích je zdaňovacím obdobím kalendářní rok.

Hlavním rozdílem ve zdanění příjmů FO je základ pro výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti. Ve SR je základem daně z příjmů ze závislé činnosti hrubá mzda snižená o pojistné placené zaměstnancem, které je ve výši 13,4 %. V ČR se daň odvádí z tzv. superhrubé mzdy, která se vypočítá jako hrubá mzda navýšená o sociální a zdravotní pojištění hrazeno zaměstnavatelem. Hrubá mzda se zvýší o 33,8 % a zaokrouhlí na sto korun dolů.

Odlišná je úprava ZD o nezdanitelné části daně a slevy na dani. V české daňové soustavě existuje značný počet odčitatelných položek a slev na dani, kterými lze snížit daňovou povinnost. Tyto slevy může využít každý poplatník, který splní zákonem stanovené podmínky. Ve slovenské daňové soustavě slevy na dani neexistují, ale podobné slevy jsou uplatňovány jako nezdanitelné části ZD. Ve SR jsou odčitatelné položky závislé na výši příjmů FO. V ČR je uplatňována sleva na vyživované děti, kterou lze uplatnit také formou daňového bonusu a v SR se snižuje vypočtená daň o daňový bonus na vyživované děti.

Tabulka 4.1 Nezdánitelné části ZD a slevy na dani v ČR a SR

Položka	ČR	SR
Nezdánitelné části ZD	Bezúplatná plnění	
	Úroky z úvěru	
	Životní pojištění	
	Penzijní připojištění	Důchodové pojištění (III. pilíř)
		Sleva na poplatníka
		Sleva na manželku
Slevy na dani	Sleva na poplatníka	
	Sleva na manželku	
	Sleva na studenta	
	Daňové zvýhodnění na dítě	Daňový bonus na dítě

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o daně z příjmů, 2020

Sazby daně se liší. V ČR je zavedena jednotná pevná sazba ve výši 15 %. Ačkoliv je pouze jedna pevná sazba v ČR, může být navíc zvýšena o solidární daň ve výši 7 %, pokud příjmy poplatníka překročí 48násobek průměrné měsíční mzdy. Naopak ve SR je stanovena progresivní sazba daně, která je závislá na výši příjmů poplatníka. Základní sazba daně z příjmů je 19 %. Po překročení hranice 176,8násobku životního minima se používá zvýšená sazba ve výši 25 %.

Při pohledu na předmět daně se liší pouze v příjmech z podnikání, v české daňové soustavě jsou odděleny samostatně v § 9 ZDP – Příjmy z nájmu. Ve SR jsou příjmy z pronájmu obsaženy společně v § 6 ZDP – Příjmy z podnikání, z jiné samostatné činnosti a z použití díla a uměleckého výkonu.

Tabulka 4.2 Srovnání daně z příjmů FO v ČR a SR

ČR	SR
Předmět daně	
<ul style="list-style-type: none"> • Příjmy ze závislé činnosti § 6 • Příjmy ze samostatné činnosti § 7 • Příjmy z kapitálového majetku § 8 • Příjmy z nájmu § 9 • Ostatní příjmy § 10 	<ul style="list-style-type: none"> • Příjmy ze závislé činnosti § 5 • Příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu § 6 • Příjmy z kapitálového majetku § 7 • Ostatní příjmy § 8
ZD ze závislé činnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • Hrubá mzda + 33,8 % (pojistné hrazené zaměstnavatelem) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrubá mzda – 13,4 % (pojistné hrazené zaměstnancem)
Sazba daně	
<ul style="list-style-type: none"> • Lineární – 15 % • Solidární zvýšení daně – 7 % 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní – 19 % • Zvýšená – 25 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.1 Modelový příklad na zdaňování příjmů fyzických osob

Komparaci zdaňování příjmů fyzických osob v ČR a SR provedeme na modelovém příkladu.

Příklad č. 1 – Výpočet daně z příjmů fyzických osob v ČR a SR

Fyzická osoba, pan X, má roční příjmy:

- ze závislé činnosti, které byly ve výši 390 000 Kč – pracuje na základě pracovní smlouvy,
- ze samostatné činnosti, kde dosáhl ročního příjmu ve výši 250 000 Kč a roční výdaje činily 130 000 Kč.

Uplatňuje prokazatelně vynaložené výdaje. Měsíčně si odvádí na penzijní připojištění částku 2 000 Kč, ročně 24 000 Kč. Poplatník má zaplacené životní pojištění ve výši 10 000 Kč za rok a zaplatil úroky z úvěru na financování bytových potřeb ve výši 60 000. Poplatník podepsal daňové prohlášení u zaměstnavatele. Poplatník X je ženatý a má dvě nezaopatřené děti ve věku 4 roky a 9 let, na které uplatňuje daňové zvýhodnění.

Výpočet je vyjádřen v CZK a přepočtený v kurzu 26,2 Kč/€. Výsledná daň je zaokrouhlena na celé Kč nahoru.

Tabulka 4.3 Výpočet ZD ze závislé činnosti v ČR a SR

Výpočet ZD ze závislé činnosti poplatníka X			
ČR		SR	
Položka	Částka v Kč	Položka	Částka v Kč
Hrubá mzda	390 000,-	Hrubá mzda	390 000,-
Pojistné hrazené zaměstnavatelem			
Sociální pojištění 24,8 %	96 720,-	Sociální pojištění 25,2 %	98 280,-
Zdravotní pojištění 9 %	35 100,-	Zdravotní pojištění 10 %	39 000,-
Pojistné hrazené zaměstnancem			
Sociální pojištění 6,5 %	25 350,-	Sociální pojištění 9,4 %	36 660,-
Zdravotní pojištění 4,5 %	17 550,-	Zdravotní pojištění 4 %	15 600,-
		Neupravený ZD	337 740,-
		NČ na poplatníka (-)	115 652,04,-
ZD	521 820,-	ZD	222 087,96,-

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 4.2 je znázorněn výpočet základu daně ze závislé činnosti poplatníka X v ČR a SR. Pojistné hrazené zaměstnavatelem je v ČR ve výši 33,8 %, v SR je to až ve výši 35,2 %. Rozdíl v pojistném hrazeném zaměstnancem se liší o 2,4 %, poplatník ve SR odvede 13,4 %, zatímco poplatník v ČR odvede jenom 11 %. Na základě výpočtu lze říct, že výše ZD se výrazně liší. Podstatný rozdíl je ve výpočtu ZD. V ČR vycházíme z hrubé mzdy navýšené o pojistné hrazené zaměstnavatelem (33,8 %), kdežto v SR vycházíme z hrubé mzdy snížené o pojistné placené zaměstnancem, tj. 13,4 %, a poté ještě snížíme o nezdanitelnou část ZD na poplatníka ve výši 4 414,2 € za rok (115 652,04 Kč), kterou můžeme odečíst, pokud ZD je rovný nebo vyšší než 100násobek životního minima. Slevu na poplatníka v ČR odečítáme ve slevách na dani, viz Tabulka 4.4.

Tabulka 4.4 Výpočet DPFO v ČR a SR

Výpočet daně z příjmů poplatníka X			
ČR		SR	
Položka	Částka v Kč	Položka	Částka v Kč
ZD ze závislé činnosti	521 820,-	ZD ze závislé činnosti 1	222 087,96,-
ZD z podnikání	120 000,-	Důchodové pojištění	4 716,-
ZD	641 820,-	ZD ze závislé činnosti 2	217 371,96,-
Penzijní připojištění (-)	12 000,-	ZD z podnikání	120 000,-
Životní pojištění (-)	10 000,-	ZD	337 371,96,-
Úroky z úvěru (-)	60 000,-	Sazba daně	19 %
Upravený ZD	559 820,-	Daň před slevami	64 100,67,-
ZD (zaokrouhlený)	559 800,-	Daňové bonus na 1. dítě	14 286,34,-
Sazba daně	15 %	Daňový bonus na 2. dítě	7 143,17,-
Daň před slevami	83 970,-		
Sleva na poplatníka	24 840,-		
Daňový bonus na 1. dítě	15 204,-		
Daňové bonus na 2. dítě	19 404,-		
Daňová povinnost	24 522,-	Daňová povinnost	42 672,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Do nezdanitelných částí daně v obou zemích patří penzijní připojištění, částka se však liší. Ve SR lze odečíst maximálně částku 180 € (4 176,-) za rok. V ČR můžeme odečíst nanejvýš částku 24 000 Kč za rok, po odečtu 12 000 Kč. V ČR dále lze odečíst životní pojištění od ZD, maximálně však 12 000 Kč a zaplacené úroky z úvěru, nanejvýš hodnotu 300 000 Kč. Zaokrouhlený ZD vynásobíme sazbou daně.

Značný vliv na výpočet daně mají i slevy na dani, a to hlavně daňové zvýhodnění na děti. V českém daňovém systému se zvyšuje částka podle počtu dětí, na které poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění, a to na 1. dítě ve výši 15 204 Kč, na 2. dítě ve výši 19 404 Kč a na 3. a každé další dítě ve výši 24 404 Kč. Ve slovenském daňovém systému je dána jedna částka ve výši 272,64 € (7 143,17,-), částka je dvojnásobná, pokud dítě nedovršilo věku 6 let. Na základě výpočtu je zřejmé, že ZD ve SR je výrazně nižší než v ČR. I přes vyšší sazbu daně v SR, daň před slevami byla nižší ve SR. Uplatněním širokého spektra odčitatelných položek a slev v ČR se daňová povinnost poplatníka

výrazně snížila. Z uvedeného příkladu lze určit, že daňová povinnost poplatník X v ČR je nižší o 18 150 Kč než ve SR.

4.2 Komparace daně z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob v ČR a SR je značně podobná. Předmět daně i poplatník daně jsou definovány v obou případech zcela shodně. Postup při výpočtu daňové povinnosti právnických osob se velmi podobá v obou zemích, základem daně je výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji.

První odlišností je sazba daně. V obou zemích je lineární, liší se pouze ve výši sazby daně, která je v ČR nižší o 3 %, a to ve výši 19 % a ve SR je ve výši 21 % ze základu daně.

Základ daně se upraví o odčitatelné položky. V obou zemích lze odečíst výdaje na podporu výzkumu a vývoje a daňovou ztrátu z minulých let, obě tyto odčitatelné položky můžeme odečíst v plné výši. V ČR ještě můžeme snížit o poskytnuté dary, které však musí splňovat stanovené podmínky.

Český daňový systém umožňuje uplatnit slevu na pracovníky s lehčím zdravotním postižením v hodnotě 18 000 Kč, a také slevu na pracovníky s těžším zdravotním postižením v hodnotě 60 000 Kč, které ve slovenském daňovém systému uplatnit nelze.

Další rozdíl je v délce odpisování majetku a v odpisových sazbách, který má značný vliv na výpočet základu daně. Sazby v ČR jsou vyjádřeny v procentech, zatímco v SR jsou vyjádřeny poměrem ze vstupní ceny majetku a počtem let odpisování. Metody odpisování i počet odpisových skupin je v obou zemích stejný.

Tabulka 4.5 Srovnání doby odpisování v ČR a SR

Odpisová skupina	Počet let odpisování	
	ČR	SR
1	3 roky	4 roky
2	5 let	6 let
3	10 let	8 let
4	20 let	12 let
5	30 let	20 let
6	50 let	40 let

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4.6 Srovnání odpisových sazeb v ČR a SR

Odpisová skupina	ČR		SR
	Odpisová sazba v %		Roční odpis
	Pro 1. rok	Pro následující roky	
1	20,00	40,00	1/4
2	11,00	22,25	1/6
3	5,50	10,50	1/8
4	2,15	5,15	1/12
5	1,40	3,40	1/20
6	1,02	2,02	1/40

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.1 Modelový příklad na zdaňování příjmů právnických osob

Komparaci zdaňování příjmů právnických osob v ČR a SR provedeme na modelovém příkladu.

Příklad č. 2 – Výpočet daňové povinnosti z příjmů právnických osob v ČR a SR

Obchodní korporace ABC s. r. o., vede účetnictví a vykázala za účetní období výnosy ve výši 1 450 000 Kč a náklady ve výši 900 000 Kč. Byl poskytnut dar škole v hodnotě 25 000 Kč. Společnost má jednoho zaměstnance s lehkým postižením. V roce

2018 společnost vykázala daňovou ztrátu v hodnotě 172 000 Kč, která dosud nebyla uplatněna. Výpočet je vyjádřen v CZK.

Na začátku zdaňovacího období bylo pořízeno výrobní zařízení a bylo zařazeno do 2. odpisové skupiny. Pořizovací cena je 159 000 Kč bez DPH. Účetní odpisy majetku byly v hodnotě 16 000 Kč.

Tabulka 4.7 Výpočet odpisů v ČR a SR

Položka	ČR	SR
Způsob odpisování	Rovnoměrný	Rovnoměrný
Odpisová skupina	2.	2.
Doba odpisování	5 let	6 let
Odpisová sazba	11; 22,25	1/6
Výpočet odpisu	159 000 x 11 %	159 000/6
Daňový odpis pro 1. rok	17 490 Kč	26 500 Kč
Účetní odpis	16 000 Kč	16 000 Kč
Rozdíl mezi odpisy	1 490 Kč	10 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené Tabulky 4.7 je zřejmé, že ve SR je doba odpisování delší. V tabulce jsou uvedeny odpisové sazby, které jsou v ČR vyjádřeny v procentech a ve SR jsou uvedeny jako poměr z pořizovací ceny dlouhodobého majetku.

V obou případech daňový odpis převyšuje účetní odpis, proto vypočtený rozdíl budeme odečítat od účetního výsledku hospodaření, a to v ČR je ve výši 1 490 Kč a ve SR ve výši 10 500 Kč.

Tabulka 4.8 Výpočet DPPO v ČR a SR

Výpočet daně z příjmů obchodní společnosti ABC s. r. o.			
ČR		SR	
Položka	Kč	Položka	Kč
Výnosy	1 450 000,-	Výnosy	1 450 000,-
Náklady	900 000,-	Náklady	900 000,-
Účetní VH (zisk)	550 000,-	Účetní VH (zisk)	550 000,-
<i>Daňově neuznatelné náklady</i>		<i>Daňově neuznatelné náklady</i>	
Dary (+)	25 000,-	Dary (+)	25 000,-
Rozdíl mezi odpisy (-)	1 490,-	Rozdíl mezi odpisy (-)	10 500,-
Základ daně	573 510,-	Základ daně	514 500,-
<i>Odčitatelné položky</i>		<i>Odčitatelné položky</i>	
Daňová ztráta (-)	172 000,-	Daňová ztráta (-)	172 000,-
Poskytnuté dary (-)	25 000,-	Upravený ZD	342 500,-
Upravený ZD	376 510,-	Daň 21 %	71 925,-
Zaokrouhlený ZD	376 000,-		
Daň 19 %	71 440,-		
Sleva na pracovníka	18 000,-		
Daňová povinnost	53 440,-	Daňová povinnost	71 925,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro zjištění základu daně vycházíme z hospodářského výsledku obchodní společnosti, který se vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady dosažených za účetní období. V nákladech jsou obsaženy také účetní odpisy v hodnotě 16 000 Kč za účetní období, které si obchodní společnost stanoví sama prostřednictvím vnitřní směrnice.

Účetní výsledek hospodaření je nutno upravit o daňově neuznatelné náklady, a poté ještě snížit o odčitatelné položky. Poskytnutý dar je v obou zemích daňově neuznatelným nákladem. Daňová ztráta se odečte v plně výši v obou zemích. V ČR se základ daně dále upraví o poskytnuté dary pro školu, jejichž minimální částka musí být ve výši 2 000 Kč a celková suma darů nejvýše 10 % ze základu daně. Takto upravený základ daně se v ČR zaokrouhlí na celé tisíce Kč dolů a vynásobí sazbou daně. V ČR lze odečíst slevu na pracovníka s lehkým postižením ve výši 18 000 Kč.

Z vypočteného příkladu je patrné, že postup při výpočtu daňové povinnosti PO je v obou zemích velmi podobný, jak již bylo zmíněno. I když v ČR byl vyšší daňový základ, výsledná daňová povinnost je v ČR nižší o 18 485 Kč, a to hlavně díky odečtu slevy na pracovníka s lehkým postižením v hodnotě 18 000 Kč, tuto slevu ve SR nelze odečíst. Kdyby tuto slevu poplatník neuplatňoval, výsledná daňová povinnost by v tomto případě byla téměř shodná.

4.3 Komparace silniční daně

Silniční daň nebo daň z motorových vozidel ve SR si jsou taky v mnoha směrech podobná. Poplatník daně je definován stejně. Zdaňovacím obdobím je v obou případech kalendářní rok. Předmět daně a osvobození od daně je podrobněji specifikována v českém daňovém zákonu. Základ daně je téměř totožný, jediným rozdílem je vymezení základu daně pro vozidla s elektrickým pohonem. V ČR jsou vozidla na elektrický pohon osvobozena od daně, zatímco ve SR mají tato vozidla nulovou roční sazbu daně.

Odlišné jsou hranice u jednotlivých ročních sazeb daně. U osobních automobilů jsou hranice stanoveny v závislosti od zdvihového objemu motoru v cm³. Pokud se jedná o jiné než osobní automobily, hranice jsou stanoveny v závislosti od počtu náprav a od největší povolené hmotnosti v t. V českém daňovém systému lze využít denní sazbu daně ve výši 25 Kč za každý den použití vozidla, tuto možnost sazby daně ve slovenské daňovém systému nelze využít.

V obou zemích se dá snížit či zvýšit roční sazba daně, sazba se snižuje či zvyšuje stanoveným procentem podle stáří vozidla v kalendářních měsících od doby jejich první registrace a její výše se v daných zemích liší. Jediným případem, kdy se roční sazba daně v ČR zvyšuje je tehdy, pokud vozidlo bylo poprvé registrováno do 1. ledna 1999, roční sazba daně se tedy zvýší o 25 %. V ČR se roční sazba daně sníží o:

- 48 % po dobu prvních 36 kalendářních měsíců se roční sazba daně od první registrace vozidla,
- 40 % po dobu dalších 36 kalendářních měsíců, (tj. 37-72 kalendářních měsíců),
- 25 % po dobu dalších následujících 36 kalendářních měsíců, (tj. 73-108 kalendářních měsíců).

Ve SR se roční sazba daně sníží o:

- 25 % po dobu prvních 36 kalendářních měsíců od první evidence vozidla,
- 20 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců, (tj. 37-72 kalendářních měsíců,
- 15 % po dobu dalších 36 kalendářních měsíců se sníží (tj. 73-108 kalendářních měsíců).

Po uplynutí doby 108 měsíců se použije plná roční sazba daně po dobu dalších 36 kalendářních měsíců. Po uplynutí této doby se roční sazba daně zvyšuje o:

- 10 % po dobu dalších 12 kalendářních měsíců,
- 20 %, pokud je doba od první registrace delší než 156 kalendářních měsíců.

4.3.1 Modelový příklad na výpočet silniční daně

Komparaci silniční daně v ČR a SR provedeme na modelovém příkladu.

Příklad č. 3 – Výpočet silniční daně v ČR a SR

Fyzická osoba, pan Y, používal v roce 2019 k podnikání níže uvedená vozidla. Stáří vozidla je uvedeno v kalendářních měsících k 31. 12. 2019. Výpočty jsou vyjádřeny v CZK, přepočtené v kurzu 26,2 Kč/€ a zaokrouhlené na celé Kč nahoru. Výpočty příkladu jsou znázorněny v tabulkách 4.9 až 4.12.

1. Osobní automobil s registrační značkou 1V1 1111, který má dle technického průkazu zdvihový objem motoru 1 356 cm³. Automobil byl používán celý rok a je v obchodním majetku. První registrace vozidla 01/2018, stáří vozidla je 24 měsíců.
2. Dodávka s registrační značkou 2V1 1111 má celkem 2 nápravy a nejvyšší povolenou hmotnost 1,5 t. Dodávka se používá nepřetržitě po celý rok. První registrace vozidla 10/2008, stáří vozidla je 135 měsíců.
3. Tahač s registrační značkou 3V1 1111, který má 2 nápravy a maximální povolenou hmotností 2,5 t. Tahač byl používán po celý rok a je zapsán

v obchodním majetku. První registrace vozidla byla 6/2012, stáří vozidla je 91 měsíců.

4. Vlastní nákladní automobil s registrační značkou 4V1 1111, který má 2 nápravy a nejvyšší povolenou hmotnost 4,5 t. Vlastní nákladní automobil je zapsán v obchodním rejstříku a využíval se nepřetržitě po celý rok. První registrace vozidla byla 1/1989, stáří vozidla je 360 měsíců.

Tabulka 4.9 Výpočet silniční daně u osobního automobilu

	ČR	SR
Základ daně	1 356 cm ³	1 356 cm ³
Roční sazba daně	2 400 Kč	115 € = 3013 Kč
Snížení roční sazby daně	- 48 % = 1 152 Kč	- 25 % = 753,25 Kč
Výsledná daň	1 248 Kč	2 260 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

U osobního vozidla je základem daně objem zdvihového motoru. Osobní automobil má stáří vozidla 24 měsíců, proto se roční sazba daně snižuje. Výsledná daň je ve SR vyšší z důvodu vyšší roční sazby daně a nižší snížení sazby daně.

Tabulka 4.10 Výpočet silniční daně u dodávky

	ČR	SR
Základ daně	2 nápravy / 1,5 t	2 nápravy / 1,5 t
Roční sazba daně	2 400 Kč	133 € = 3 484,6 Kč
Snížení roční sazby daně	x	x
Výsledná daň	2 400 Kč	3 485 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Základem daně u dodávky jsou 2 nápravy a nejvyšší povolená hmotnost 1,5 t. Ke snížení ani zvýšení roční sazby daně nedochází, jelikož stáří vozidla je 135 měsíců. Výsledná daň je vyšší ve SR z důvodu vyšší sazby daně.

Tabulka 4.11 Výpočet silniční daně u tahače

	ČR	SR
Základ daně	2 nápravy / 2,5 t	2 nápravy / 2,5 t
Roční sazba daně	3 600 Kč	212 € = 5 554,4 Kč
Snížení roční sazby daně	- 20 % = 720 Kč	- 15 % = 833,16 Kč
Výsledná daň	2 880 Kč	4 722 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Základem daně u tahače jsou v obou případech 2 nápravy a nejvyšší povolená hmotnost 2,5 t. Stáří tahače je 91 měsíců, proto se roční sazba daně sníží. Ve SR je daň vyšší kvůli vyšší sazbě daně a menšímu snížení sazby daně.

Tabulka 4.12 Výpočet silniční daně u nákladního auta

	ČR	SR
Základ daně	2 nápravy / 4,5 t	2 nápravy / 4,5 t
Roční sazba daně	4 800 Kč	312 € = 8 174,4 Kč
Zvýšení roční sazby daně	+ 25 % = 1 200 Kč	+ 20 % = 1 634,88 Kč
Výsledná daň	6 000 Kč	9 809 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

U nákladního auta jsou základem daně 2 nápravy a maximální povolená hmotnost 4,5 t. V ČR je vyšší zvýšení roční sazby daně, a i přesto zaplatí poplatník ve SR vyšší daň, jelikož roční sazba daně je výrazně vyšší ve SR než v ČR.

Podle českého daňového zákona celková roční daňová povinnost je ve výši 12 528 Kč. Poplatník zaplatil v průběhu roku zálohy ve výši 11 484 Kč. Daňová povinnost je vyšší než zaplacené zálohy v průběhu roku, proto poplatníkovi vzniká nedoplatek ve výši 1 044 Kč. Na další zdaňovací období poplatníkovi vychází čtvrtletní zálohy ve výši 3 132 Kč.

Celková daňová povinnost podle slovenského daňového zákona je v hodnotě 20 276 Kč. Na zálohách v průběhu roku celkem zaplatil částku 19 456 Kč. Rozdíl mezi daňovou povinností a zaplacených zálohách v průběhu roku je ve výši 820 Kč, kterou je

povinen doplatit. Daňová povinnost poplatníka překročila hranici 700 € (18 340 Kč), proto bude platit zálohy za každé čtvrtletí ve výši 5 069 Kč.

Na základě výpočtu lze konstatovat, že v tomto případě za stejná vozidla poplatník podle slovenského daňového systému odvede vyšší daň než poplatník v ČR, a to o téměř 62 %. Hlavní příčinou vyšší daňové povinnosti poplatníka v SR jsou vyšší roční sazby daně. Dalším důvodem je možnost snížení či naopak zvýšení roční sazby daně, v ČR je možno snížit vyšší část ze sazby daně.

5 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce byla charakteristika a analýza daňového systému České republiky a Slovenské republiky se zaměřením na přímé daně a následná komparace obou daňových systémů u vybraných daní.

Druhá a třetí kapitola bakalářské práce se zabývala teoretickými aspekty přímých daní v České republice a ve Slovenské republice. Nejprve byly vysvětleny základní pojmy z daňové problematiky, poté byly charakterizovány jednotlivé přímé daně. U vybraných přímých daní byly popsány struktury výpočtu daně.

Za účelem srovnání zdaňování příjmů fyzických a právnických osob byly teoretické aspekty aplikovány v praktické části. Komparace daňových systémů byla provedena na dani z příjmů fyzických osob, na dani z příjmů právnických osob a dále na silniční dani. Porovnání bylo provedeno nejprve slovně, následně pomocí modelových příkladů.

První část čtvrté kapitoly byla zaměřena na daň z příjmů fyzických osob. Struktura daně z příjmů fyzických osob je v obou zemích velmi podobná. První odlišností jsou sazby daně. V České republice je jedna pevně stanovená daň ve výši 15 %, která v určitých případech je navýšená o solidární daň ve výši 7 %. Ve Slovenské republice je stanovena progresivní daň, a to základní ve výši 19 % a zvýšená ve výši 25 %. Zdaňování fyzických osob bylo prakticky demonstrováno na modelovém příkladě poplatníka v podmínkách České republiky i Slovenské republiky, ale výsledná daňová povinnost vyšla nižší v České republice. I když základ daně ve Slovenské republice byl výrazně nižší, hlavně díky výpočtu základu daně příjmů ze závislé činnosti, která se v České republice počítá ze superhrubé mzdy, tedy hrubé mzdy navýšené o sociální a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem ve výši 33,8 %. Ve Slovenské republice je daňový základ tvořen hrubou mzdou. Z toho lze vydedukovat, že i když je nižší sazba daně v České republice, český poplatník odvede vyšší daň, jelikož daňový základ se počítá ze superhrubé mzdy. Značný vliv na výpočet výsledné daňové povinnosti mělo využití širokého spektra odčitatelných položek a slev na dani, díky které vyšla nižší výsledná daň v České republice. Slevy na dani, které nalezneme v České republice, jsou ve Slovenské republice uplatňovány jako nezdanitelné části základu daně. Ve druhé části bylo provedeno srovnání výpočtu daně z příjmů právnických osob v České republice a ve Slovenské republice. Odlišnosti ve zdaňování příjmů právnických osob nejsou příliš

velké. V obou zemích tvoří daňový základ hospodářský výsledek nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Největší rozdíl nalezneme u odčitatelných položek od základu daně, slev na dani a také u odpisů majetku. Sazba daně je v obou zemích lineární, liší se pouze ve výši – v České republice je ve výši 19 % a ve Slovenské republice je ve výši 21 %. V modelovém příkladu vyšla nižší daňová povinnost v České republice, a to hlavně z důvodu uplatnění slevy na zaměstnance se zdravotním postižením a poskytnutým darem, který se v České republice odečítá od základu daně. Dále byla srovnána silniční daň, která se ve slovenské daňové soustavě nazývá daň z motorových vozidel. V modelovém příkladu u uvedených vozidel daňová povinnost vyšla vyšší ve Slovenské republice. Důvodem jsou vyšší sazby daně a nižší sazby u snížení základu daně. Na základě komparace daňových systémů České republiky a Slovenské republiky jsme zjistili, že struktury vybraných daní u obou zemí si jsou v mnoha aspektech velice podobné.

Po celkovém zhodnocení je hlavním doporučením pro Českou republiku zrušení superhrubé mzdy při zdaňování příjmů fyzických osob. Jedná se o určení základu daně u příjmů ze závislé činnosti, kde by pro zvýhodnění českého poplatníka neměla být hrubá mzda zvyšována o pojistné hrazené zaměstnavatelem. Základem daně by měla být pouze hrubá mzda. Daň z příjmů právnických osob a silniční daň v České republice a Slovenské republice si jsou velmi podobné, proto nejsou žádná doporučení.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

BAŠTINCOVÁ, Anna. *Účtovníctvo a dane právnických osôb*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 258 s. ISBN 9788081683985.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2017*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 332 s. ISBN 978-80-7552-538-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Mzdy 2019*. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer, [2019]. Meritum. 564 s. ISBN 978-80-7598-292-6.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2020: úplná znění platná k 1.1.* 31. vydání. Praha: Grada, 2020. 296 s. ISBN 978-80-271-1333-0.

SCHULTZOVÁ, Anna. *Daňovníctvo: daňová teória a politika*. Bratislava: Iura Edition, [2007]. 260 s. ISBN 978-80-8078-161-3.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

THOM, Michael. *Tax Politics and Policy*. New York: Routledge, 2017. 272 p. ISBN 978-1-13818338-4.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Zákony a právní předpisy

Zákon č. 586/1992 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117. Dostupný také z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586/zneni-20190401>

Zákon č. 595/2003 zo 4. decembra 2003 o dani z príjmov. 2003, čiastka 243. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupný také z URL: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-595>

Zákon č. 338/1992 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71. Dostupný také z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>

Zákon č. 16/1993 ze dne 21. prosince 1992 o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 6. Dostupný také z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16>

Zákon č. 582/200 z 23. septembra 2004, o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady. 2004, čiastka 247. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupný také z URL: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-582>

Zákon č. 361/2014 zo 26. novembra 2014 o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 2014, čiastka 108. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupný také z URL: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2014-361>

Seznam zkratek

CZK – česká koruna
ČNB – česká národní banka
ČR – česká republika
EUR – euro
FO – fyzická osoba
DPFO – daň z příjmů fyzických osob
DPPO – daň z příjmů právnických osob
DPH – daň z přidané hodnoty
DHM – dlouhodobý hmotný majetek
DNM – dlouhodobý nehmotný majetek
Kč – koruna česká
PO – právnická osoba
Sb. – sbírky
SR – Slovenská republika
t – tuna
ZD – základ daně
ZDP – zákon o dani z příjmu

Seznam tabulek a obrázků

Tabulky

- Tabulka 2.1 Výpočet DPFO ČR
- Tabulka 2.2 Doba odpisování v ČR
- Tabulka 2.3 Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odepisování
- Tabulka 2.4 Koeficienty pro zrychlené odpisování
- Tabulka 2.5 1 Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku ČR
- Tabulka 2.6 Výpočet DPPO ČR
- Tabulka 2.7 Základní sazby daně z pozemků pro rok 2020
- Tabulka 2.8 Základní sazby daně ze staveb a jednotek
- Tabulka 2.9 Snížení a zvýšení sazby u silniční daně
- Tabulka 3.1 Společný základ daně DPFO
- Tabulka 3.2 Sazba daně
- Tabulka 3.3 Výpočet DPFO
- Tabulka 3.4 Doba odpisování HM V SR
- Tabulka 3.5 Rovnoměrné odpisování HM
- Tabulka 3.6 Koeficienty pro zrychlené odpisování DM
- Tabulka 3.7 Výpočet DPPO v SR
- Tabulka 3.8 Úprava sazby daně z motorových vozidel
- Tabulka 4.1 Nezdánitelné části ZD a slevy na dani v ČR a SR
- Tabulka 4.2 Srovnání daně z příjmů FO v ČR a SR
- Tabulka 4.3 Výpočet ZD ze závislé činnosti v ČR a SR
- Tabulka 4.4 Výpočet DPFO v ČR a SR
- Tabulka 4.5 Srovnání doby odpisování v ČR a SR
- Tabulka 4.6 Srovnání odpisových sazeb v ČR a SR
- Tabulka 4.7 Výpočet odpisů v ČR a SR
- Tabulka 4.8 Výpočet DPPO v ČR a SR
- Tabulka 4.9 Výpočet silniční daně u osobního automobilu
- Tabulka 4.10 Výpočet silniční daně u dodávky
- Tabulka 4.11 Výpočet silniční daně u tahače
- Tabulka 4.12 Výpočet silniční daně u nákladního auta

Obrázky

- Obrázek 2.1 Daňový systém ČR
- Obrázek 2.2 Rozdělení přímých daní v ČR
- Obrázek 2.3 Výpočet základu daně ČR
- Obrázek 2.4 Předmět daně z pozemků ČR
- Obrázek 2.5 Předmět daně ze staveb a jednotek
- Obrázek 3.1 Daňová soustava SR
- Obrázek 3.2 Rozdělení přímých daní SR
- Obrázek 3.3 Předmět daně z pozemku
- Obrázek 3.4 Předmět daně ze staveb

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. května 2020

Marie Jiricová
.....
jméno a příjmení studenta

